

Významné životní jubileum Zdeňka Petráně

MUDr. Zdeněk Petrán se narodil 29. června 1953. Vystudoval všeobecné lékařství na královéhradecké fakultě, ale zvažoval i dráhu profesionálního hudebníka (jako klavírista a varhaník skládal na střední škole v Jičíně drobná dílka, o kterých sice nyní hovoří s despektem, ale přesto z nich bylo možné uspořádat veřejné představení). Po ukončení studia nastoupil nejprve na interním oddělení v jičínské nemocnici. Po přestěhování do Prahy se začal věnovat gastroenterologii a hepatologii. Nejprve v Thomayerově nemocnici v Krči (od roku 1980) a od roku 1985 na Poliklinice Budějovická v Praze 4.

Po několika letech pobytu v Praze se stal varhaníkem strahovského kláštera, a to v době ještě před návratem premonstrátů do kláštera. Samotní bratři o něm hovoří s určitou nadsázkou jako o služebně nejstarším členovi konventu.

Zdeněk Petrán se narodil v Jičíně a s rodným krajem zůstává dál spojen. To se projevuje především častými návštěvami skalních oblastí, kde otevřel početnou řadu obtížných prvovýstupů. Mladou generací horolezců je považován za legendu prachovského pískovcového lezení. Nyní se věnuje především publikační a organizační činnosti. Nedávno tak vydal *Horolezeckého průvodce Prachovskými skalami* (2007, 2017, spoluautoři P. Hejtmánek, Z. Koťátko). Napsal mnoho populárních článků o skalách i o lidech žijících v jejich okolí.

Největší publikační i organizační úsilí však vyvíjí v numismatice. Kromě toho, že pracuje od roku 1991 jako numismatik v Českém muzeu stříbra v Kutné Hoře, je členem redakčních rad dvou nejvýznamnějších českých numismatických periodik, *Numismatických listů* (Národní muzeum) a *Numismatického sborníku* (CMS AV ČR). Stál u vzniku obnoveného *Numismatického časopisu* a je jedním z jeho redaktorů i pravidelných příspěvateľů. Spoluzakládal pražskou pobočku České numismatické společnosti a vede ji již 25. rok.

Soupis jeho numismatických prací dosahuje třiciferné hodnoty. Mnoho let se věnuje dvěma oblastem numismatiky, římským antickým mincím a počátkům českého mincování. Problematiku římských mincí zpracoval společně s J. Fridrichovským v knihách *Mince císařského Říma* (1993) a *Encyklopedie římských císařů a císařoven z pohledu jejich mincí* (2008). Mezi nejvýznamnější a nadčasové práce patří jeho *Encyklopedie české, moravské a slezské numismatiky* (1996, 2001, 2006, 2010, 2013), která se stala normativní numismatickou prací. Původní verzi připravil ještě se svým dlouholetým přítelem Pavlem Radoměřským.

PhDr. Pavel Radoměřský nebyl jediný z významných českých historiků, kteří se Zdeňkem spolupracovali. Pro českou historii je přínosné také jeho přátelství a spolupráce s PhDr. Dušanem Třeštíkem, které Zdeněk zúročil v publikaci *Nejstarší české mince* (1998). S Michalem Lutovským změnil pohled na jeden z nejdéle přežívajících mýtů o Slavníkovcích (2004, 2005). Jako první vyslovil domněnku, že opis HIC DENARIVS EST EPISCOPI (Tento denár je biskupův) nemusí nutně znamenat, že se jedná právě o minci sv. Vojtěcha. Naznačil to už v knize *Nejstarší české mince*.

Zdeněk Petrán dokázal díky svému dlouhodobému zájmu, otevřené povaze a životnímu optimismu přivést k oboru další zájemce (za což mu sám děkuji). Jeho mladický elán a nekonformní nápady z něj vytvořily pevný svorník pěti generací českých numismatiků.

K životnímu jubileu Ti přeje všechno dobré a pevné zdraví.

Michal MAŠEK

Numismatické listy

73 • 2018 • 1-2

NUMISMATICKÉ LISTY 73 • 2018 • 1-2

Vyobrazení k článku Borys PASZKIEWICZ, *Znaleziško denara ceskego króla Władysława I i inne niezwykle monety spod Radziejowa na Kujawach*, s. 33–36 (mince č. 1, s. 34).

○ ■ **ČECHY, Vladislav I. (II.)** (1140–1158–1172), denár po 1158.

Naleziště: **Radziejów [Kujavy, PL] 2004**. Zvětšeno 3:1.

Titulní strana:

Vyobrazení k článku Luboš POLANSKÝ, *Tři nepublikované nálezy uherských středověkých dukátů ze sbírky Národního muzea*, s. 69–84 (mince č. 1.1, s. 73–74).

○ ■ **UHRY, Zikmund I.** (1387–1437), mincovna: *Budín*, správce komory: Ulrich Kamerer, dukát cca 1411.

Sbírka: Národní muzeum, inv. č. H5-360046. Naleziště: **Nice [Francie] před 1870**. Zvětšeno 3:1.

Numismatické listy

73 • 2018 • 1-2

Vedoucí redaktor / Chief Editor: Luboš POLANSKÝ.

Redakce / Editors: Michal MAŠEK, Luboš POLANSKÝ, Jiří SLÁMA

Redakční rada / Editorial Advisory Board: Marek CAJTHAML, Petr HAIMANN,

Dagmar KAŠPAROVÁ, Jiří MILITKÝ, Věra NĚMEČKOVÁ, Vlastimil NOVÁK,

Borys PASZKIEWICZ, Zdeněk PETRÁŇ, Eduard ŠIMEK, Jan VIDEMAN, Petr VOREL.

Jazyková redakce / Language Editor: Roman LANG.

Kontakt / Contact Address: lubos_polansky@nm.cz • 224 497 283.

Anglická abstrakta a resumé překládá / English abstracts and summaries translated by
Gabriela & Vlastimil NOVÁK.

NÁRODNÍ MUZEUM

Vydává: Národní muzeum ve spolupráci s Českou numismatickou společností.

Technická příprava a grafická úprava: Quattro-Production s. r. o.

Tisk: Kleinwächter Holding, s. r. o.

Přímý prodej zajišťuje stánek v Nové budově Národního muzea. Distribuci povinných výtisků,
výtisků pro předplatitele a distribuci volných výtisků zajišťuje Obchodní oddělení,

Národní muzeum, Václavská 1, 110 00 Praha 1, telefon 224 497 159, fax 222 246 047

(ze zahraničí: telefon +420 224 497 159, fax +420 222 246 047), e-mail: publikace@nm.cz.

Zde se přijímají i objednávky předplatného, z ČR i ze zahraničí a poskytují informace o cenách
předplatného. Členům České numismatické společnosti zasílá Česká numismatická společnost,

Arménská 1372/10, 101 00 Praha 10 - Vršovice, telefon 271 730 775.

Vychází dvakrát ročně jako dvojčíslo.

Redakční uzávěrky jsou 1. dubna a 1. září.

Pokyny pro autory najdete na www.nm.cz/publikace.

1.1. ČECHY, Boleslav II., Cach 89.

Naleziště: **Bodzia**, hrob D162 [PL].

1.3. ČECHY, Boleslav III., Cach 194.

Naleziště: **Bodzia**, hrob E864/II [PL].

2.1. ČECHY, Vladivoj I., Cach 219–221?

Naleziště: **Dziekanowice**, hrob 4/06 [PL].

Zvětšeno 2:1.

2.2. ČECHY, Břetislav I., Cach 324?

Naleziště: **Dziekanowice**, hrob 27/96 [PL].

Zvětšeno 2:1.

2.3. ČECHY, Spytihněv II., Cach 330.

Naleziště: **Dziekanowice**, hrob 26/99 [PL].

2.4. ČECHY, Vratislav II., Cach 346.

Naleziště: **Dziekanowice**, hrob 28/10 [PL].

2.4. ČECHY, Jaromír I., Cach 242, 248?

Naleziště: **Dziekanowice**, objekt XXV/02 [PL].

O b s a h

- □ **Michal MAŠEK**
Významné životní jubileum Zdeňka Petráně..... 3
- □ **Michal MAŠEK**
Portréty na mincích pergamských vládců
Portraits on coins of the rulers in Pergamon..... 4
- □ **Jiří SLÁMA**
K počátkům peněžní směny v Čechách
Notes to the beginning of the monetary exchange in Bohemia 10
- □ **Vojtěch BRÁDLE**
Poznámky k rozebrání denárového depotu z Čistěvsi (okr. Hradec Králové)
Some notes to the dispersal of the hoard of deniers from Čistěves (Hradec Králové district)..... 15
- □ **Stanisław SUCHODOLSKI**
**Czeskie monety z X–XI wieku z cmentarzysk
w miejscowościach Bodzia i Dziekanowice (Polska)**
*Bohemian coins of the 10–11th centuries from the cemeteries
in Bodzia and Dziekanowice (Poland)* 19
- □ **Borys PASZKIEWICZ**
**Znalezisko denara českého krále Vladysława I i inne niezwykłe monety
spod Radziejowa na Kujawach**
*The find of the denier of King Vladysław I of Bohemia and other unusual coins
from the area of Radziejów in Kuyavia (Poland)*..... 33
- □ **Marek BUDAJ**
**Strieborné mince Žigmunda I. Luxemburského (1387–1437)
a ich dopad na uhorské menové pomery**
*Silver coins of Sigismund I of Luxembourg (1387–1437)
and their impact on the Hungarian monetary situation* 37
- □ **Luboš POLANSKÝ**
Tři nepublikované nálezy uherských středověkých dukátů ze sbírky Národního muzea
Three unpublished finds of the Hungarian medieval ducats from the collection of the National Museum 69
- □ **Vojtěch BRÁDLE – Radek NOVÁK**
Dvojice novějších grošových nálezů z Úpicka (okr. Trutnov)
Two most recent hoards containing grossi found in the Úpice region (Trutnov district)..... 85
- □ **Pavel GREGOR**
Tlustý kruhový peníz se lvem
Thick round coin with lion image 91
- □ **Jiří RYANT**
Hodnocení Josefa Smolíka z roku 1915
Characteristic of Josef Smolík dating to 1915..... 97